

FAKULTETSOPPGAVE I STRAFFERETT

JUS4211
Vår 2018

Antatt tidsbruk: 4 timer (2 timer per oppgavedel)

Oppgave I

Peder Ås eide en VW Golf 1999 modell. Bilen kjøpte han av Hans Tastad ca åtte måneder tidligere. Det hadde ikke vært noen problemer med bilen, men Ås hadde etter hvert fått mistanke om at bilen var kjørt ca 30.000 km mer enn de 110.000 km som kilometertelleren nå viste.

Marte Kirkerud, tanten til Peder Ås, var gått bort for en tid tilbake. Peder Ås var som hennes favorittnevø tilgodesett med kr 200.000 i testamentet. Pengene hadde han nettopp fått utbetalt. For første gang i sitt liv hadde han nå råd til å kjøpe en helt ny VW Golf, forutsatt at han solgte den gamle. Bilen ble derfor lagt ut for salg gjennom en annonse i Lillevik Blad.

Lars Holm tok kontakt etter å ha lest annonsen. Etter en prøvetur ble de enige om en kjøpesum på kr 87.000. Dette var kr 8.000 mindre enn hva Peder Ås selv hadde betalt, men han syntes verditapet var akseptabelt siden han etter overtakelsen fra Hans Tastad hadde kjørt ca 10.000 km med bilen.

Peder Ås opplyste ikke om sin mistanke om at bilen hadde gått ca 30.000 km mer enn hva kilometertelleren viste. Selv om mistanken var reell, så hadde han ikke håndfaste bevis. Videre antok han at verdidifferansen ikke ville være mer enn på ca kr 5.000 dersom mistanken faktisk var korrekt. Han hadde imidlertid ikke sjekket dette nærmere.

Den 20. juli 2005 fikk Lars Holm overlevert bilen med signert salgsmelding mot fremvisning av kvittering på at kr 87.000 var overført kontoen til Peder Ås.

Én uke etter overleveringen av bilen kom Lars Holm i kontakt med Ole Vold utenfor Lillevik supermarked. Ole Vold, som var nabo av Hans Tastad, kjente bilen straks igjen som Tastads gamle. Uoppfordret spurte han om Holm visste at kilometertelleren var stilt tilbake med 30.000 km. Tastad hadde selv opplyst dette en gang de noe bedugget satt og drakk øl i hagen. Lars Holm ble bestyrtet over opplysningene.

Enkle undersøkelser viste at bilen hadde kr 12.000 lavere verdi dersom korrekt kjørelengde ble lagt til grunn. Lars Holm tok kontakt med Peder Ås og krevde prisavslag med kr 12.000, noe Ås bestemte avviste. Deretter skrev Holm brev til Lillevik lensmannskontor der den faktiske situasjon ble beskrevet. Brevet ble avsluttet slik: «Jeg begjærer Peder Ås tiltalt og straffet for bedrageri.»

Lars Holm følte seg ikke trygg på at politiets etterforskning ville lede til at han fikk tilbake kr 12.000. Han begynte derfor å spane på Peder Ås. En ettermiddag Ås klippet plenen, snek Holm seg inn i huset hans og tok kr 12.000 fra en konvolutt som lå i en skrivebordsskuff på hjemmekontoret til Ås. Vel hjemme ringte Holm til Ås, fortalte hva han hadde gjort, og sa at den kjøpsrettslige tvisten nå var oppe og avgjort. Peder Ås ble rasende og anmeldte Lars Holm for tyveri.

Statsadvokaten tiltalte Peder Ås for bedrageri etter straffeloven § 371 a. Grunnlaget var tilbakehold av opplysninger i forbindelse med bilsalget. Statsadvokaten tok i tillegg ut tiltale mot Lars Holm for tyveri av kr 12.000, jf straffeloven § 321. Sakene ble forent til felles behandling.

Under hovedforhandlingen den 24. januar 2016 erkjente både Peder Ås og Lars Holm de faktiske forhold. Begge nektet imidlertid straffeskyld. Ut fra bevisføringen var det ingen tvil om at Hans Tastad hadde stilt kilometertelleren tilbake med 30.000 km. Videre var det ingen tvil om at verdien på Golfen i juli 2015 var kr 12.000 lavere enn kjøpesummen dersom korrekt kjørelengde ble lagt til grunn.

Forsvareren til Peder Ås påsto frifinnelse. Peder Ås hadde ikke overskredet grensen for akseptabel oppførsel ved bruktbilsalg.

Også forsvareren til Lars Holm påsto frifinnelse. Holm hadde krav på kr 12.000 i prisavslag, og kunne derfor ikke dømmes for tyveri. Aktor avviste dette, og mente at det kjøpsrettslige aspektet var irrelevant i straffesaken.

Drøft de anførselene som er fremsatt. Mulige overtredelser av andre straffebede enn nevnt i tiltalen skal ikke drøftes.

Oppgave II

Peder Ås var tidligere den ledende narkotikaleverandøren i Lillevik. De siste to årene hadde forretningene imidlertid gått stadig dårligere. Årsaken var at den russiske mafia hadde erobret stadig nye markedsandeler. Tre måneder tidligere hadde Ås utarbeidet en snedig plan for å gjenerobre tapte markedsandeler, men planen slo feil. Det gikk nå rykter om at mafiaen ville sende en av sine «ryddegutter» for å ta livet av Ås.

Lars Holm, innehaver av forretningen «Spaneren» i Storevik, drev det stort innenfor salg av utstyr til jakt, overvåkning mv. Tirsdag 10. januar 2016 kom en kunde inn i butikken og presenterte seg som Igor på et noe gebrokkent engelsk. Han ønsket å kjøpe finlandshette, kjeledress og hansker. Holm reagerte ikke spesielt på dette. Det var ikke uvanlig at kundene var litt mistenkelige.

Dagen etter kom Hans Tastad inn i forretningen til Lars Holm. Tastad var kjent for å være godt informert om hva som rørte seg i Lilleviks underverden. Han fortalte at en russisk leiemorder angivelig var kommet til Lillevik, og at vedkommende benyttet navnet Igor. Det gikk kaldt nedover

ryggen på Lars Holm, men han sa intet om kunden dagen i forveien. Holm tenkte at det utstyret som ble kjøpt dagen i forveien kanskje skulle benyttes i forbindelse med et drap. Videre ble han bekymret for Peder Ås, som ifølge ryktene hadde kommet på kant med den russiske mafiaen. Lars Holm var livredd for den russiske mafia, og ville ikke for noe i verden fortelle noen om sin bekymring, uansett mulige konsekvenser for Ås eller andre.

Politiet tok ryktene om Peder Ås alvorlig og iverksatte en omfattende etterretningsoperasjon. Fra sikre kilder fikk politiet torsdag den 12. januar 2016 informasjon om at leiemorderen Igor var ankommet Lillevik, og at Igor trolig ville gå til aksjon mot Peder Ås kommende natt.

Aksjonen om kvelden og natta ble ledet av beredskapstroppen ved Storevik politistasjon. Fire tjenestemenn ble plassert i stua til Peder Ås, som lå rett innenfor ytterdøra i første etasje. Fire andre tjenestemenn ble plassert på soverommet til Peder Ås i andre etasje, inne i klesskapet. Bakgrunnen var risikoen for at Igor ville ta seg inn gjennom soveromsvinduet ved hjelp av stige. En livaktig dukke ble plassert i senga til Peder Ås.

Politiets aksjon gikk etter planen. Idet Igor kom inn gjennom utgangsdøra kl 03:00, så stormet tjenestemennene i stua frem og pågrep ham. Igor var iført kjeledress, hansker og finlandshette, som den senere etterforskning viste at var kjøpt i forretningen til Lars Holm.

Igor ble tiltalt for overtredelse av straffeloven § 275, jf § 16 første ledd, for forsøk på drap. Lars Holm ble tiltalt for medvirkning til forsøk på drap iht. de samme bestemmelser.

Under hovedforhandlingen erkjente Igor de faktiske forhold, herunder at drapet var nøye planlagt og at han var fast bestemt på å skyte Peder Ås mens han lå i senga. Han var kjent med at senga til Ås lå i andre etasje. Igor la heller ikke skjul på at han ikke var noen debutant på dette området. Forsvareren til Igor bestred likevel at det var grunnlag for domfellelse etter tiltalen. Det lå intet levende menneske i senga til Peder Ås. Ingen fare for liv eller helse hadde derfor oppstått. I tillegg befant Igor seg fortsatt på forberedelsesstadiet da han ble pågrepet.

Lars Holm erkjente også de faktiske forhold under hovedforhandlingen. Forsvareren hans bestred likevel at Holm kunne dømmes etter tiltalen. Holm hadde kun solgt lovlige varer som ledd i sin lovlige forretningsvirksomhet. Videre hadde han verken ved salget av gjenstandene eller senere utvist tilstrekkelig skyld. I tillegg anførte forsvareren at Holm, på grunn av sin frykt for den russiske mafia, var i en nødssituasjon. Aktor og forsvarer var enige om at retten ikke kunne foreta en omsubsumering til straffeloven § 196, jf straffeprosessloven § 38.

Drøft de anførselene som er fremsatt av forsvarerne. Mulige overtredelser av andre straffebed enn nevnt i tiltalen skal ikke drøftes.

Både oppgave I og II skal løses.